SKLEPI

SKLEP SVETA (EU) 2016/541

z dne 15. februarja 2016

o pozivu Grčiji, naj sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja, ki so potrebni za odpravo čezmernega primanjkljaja (2015/1410) ([1])

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 126(9) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 126 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da se morajo države članice izogibati čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju in v ta namen določa postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Pakt za stabilnost in rast, ki v svojem korektivnem delu implementira postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, določa okvir, ki podpira vladne politike za hitro ponovno vzpostavitev stabilnega proračunskega stanja, pri tem pa upošteva gospodarske razmere.

(2) Svet je 27. aprila 2009 v skladu s členom 104(6) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti odločil, da ima Grčija čezmeren primanjkljaj.

(3) Svet je 10. maja 2010 na podlagi člena 126(9) in člena 136 PDEU sprejel Sklep 2010/320/EU ([2]), naslovljen na Grčijo, za okrepitev in poglobitev fiskalnega nadzora ter poziv Grčiji, naj sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja, ki so potrebni za odpravo čezmernega primanjkljaja najkasneje do leta 2014. Svet je kot rok za odpravo čezmernega primanjkljaja določil leto 2014 in določil letne cilje v zvezi z javnofinančnim primanjkljajem.

(4) Sklep Sveta št. 2010/320/EU je bil večkrat bistveno spremenjen. Ker so bile potrebne nadaljnje spremembe, je bil zaradi jasnosti 12. julija 2011 prenovljen s Sklepom Sveta 2011/734/EU ([3]). Ta sklep je bil med 8. julijem 2011 in decembrom 2012 večkrat bistveno spremenjen ([4]).

(5) Zaradi zelo resnega poslabšanja finančnega položaja Grčije so se države članice euroobmočja odločile, da Grčiji zagotovijo pomoč za stabilnost, da bi zaščitile finančno stabilnost celotnega euroobmočja, v povezavi z večstransko pomočjo, ki jo zagotavlja Mednarodni denarni sklad. Od maja 2010 do junija 2015 so države članice euroobmočja zagotavljale pomoč v obliki dvostranskega posojila Grčiji in posojila iz evropskega instrumenta za finančno stabilnost (v nadaljnjem besedilu: EFSF). Pomoč posojilodajalcev je bila pogojena z obsežnimi zahtevami glede politik, vključno z zahtevo, da mora Grčija spoštovati Sklep Sveta 2011/734/EU in njegove poznejše spremembe.

(6) Grčija je 8. julija 2015 zaprosila za finančno pomoč iz Evropskega mehanizma za stabilnost (v nadaljnjem besedilu: EMS) v obliki triletnega posojila, 12. julija 2015 pa je bil dosežen načelni dogovor o zagotovitvi posojila

([1]) Ta akt je bil prvotno sprejet samo v angleščini in je bil objavljen v UL L 219, 20.8.2015, str. 8.
([2]) UL L 145, 11.6.2010, str. 6.
([3]) UL L 296, 15.11.2011, str. 38.
([4]) Sklep Sveta 2011/791/EU z dne 8. novembra 2011 (UL L 320, 3.12.2011, str. 28), Sklep Sveta 2012/211/EU z dne 13. marca 2012 (UL L 113, 25.4.2012, str. 8), Sklep Sveta 2013/6/EU z dne 4. decembra 2012 (UL L 4, 9.1.2013, str. 40).

Grčiji v višini do 86 000 milijonov EUR. Svet guvernerjev EMS je 17. julija Evropsko komisijo zaprosil, naj skupaj z Evropsko centralno banko in Mednarodnim denarnim skladom izvede pogajanja o memorandumu o soglasju za določitev podrobnih pogojev glede politik za finančno pomoč za obdobje 2015–2018 v skladu s členom 13(3) Pogodbe o EMS.

(7) V skladu z Uredbo (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo ([1]), ter zlasti členom 7 Uredbe, mora država članica, ki zaprosi za finančno pomoč iz EMS, pripraviti program za makroekonomsko prilagoditev (v nadaljnjem besedilu: program), ki ga odobri Svet. Tak program bi moral zagotoviti sprejetje svežnja reform, ki so potrebne za izboljšanje vzdržnosti javnih financ in regulativnega okolja.

(8) Program, ki ga je pripravila Grčija, je bil odobren z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2016/544 ([2]).

(9) Člen 10(2)(b) Uredbe (EU) št. 472/2013 določa tudi, da kadar je država članica, v kateri poteka program za makroekonomsko prilagoditev na podlagi člena 7 navedene uredbe, prejela tudi sklep o pozivu k odpravi čezmernega primanjkljaja iz člena 126(9) PDEU, so letni proračunski cilji v njenem programu za makroekonomsko prilagoditev vključeni v sklep o pozivu v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([3]); poleg tega so v sklep o pozivu vključeni tudi ukrepi, potrebni za doseganje teh ciljev iz programa za makroekonomsko prilagoditev, v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 1467/97. Člen 10(2)(a) Uredbe (EU) št. 472/2013 poleg tega določa, da je država članica izvzeta iz obveznosti predložitve poročil v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 1467/97. Nazadnje člen 10(2)(c) Uredbe (EU) št. 472/2013 določa, da se spremljanje izvaja v skladu s členom 7(4) navedene uredbe in da je država članica izvzeta iz spremljanja na podlagi člena 10(1) in člena 10a Uredbe (ES) št. 1467/97 ter spremljanja, ki je podlaga vsaki odločitvi iz člena 6(2) navedene uredbe.

(10) Trenutno se predvideva, da bo gospodarska aktivnost v Grčiji precej slabša, kot je bilo pričakovano ob zadnji spremembi Sklepa Sveta 2011/734/EU decembra 2012. Tako realni kot nominalni BDP bosta v letih 2015 in 2016 predvidoma na veliko nižji ravni, kot je bilo pričakovano v napovedi Komisije iz pomladi 2015, in sicer zaradi negotovosti glede politik, pomanjkljivega izvajanja reform, izpada javnofinančnih prihodkov, zaprtja bank in uvedbe kapitalskih kontrol. Komisija je avgusta 2015 posodobila napoved rasti BDP zaradi pogajanj o memorandumu o soglasju v zvezi s programom EMS. V skladu s to napovedjo se bo realni BDP v letih 2015 in 2016 skrčil za 2,3 % oziroma 1,3 % (za razliko od napovedane pozitivne rasti v višini 0,5 % oz. 2,9 % v napovedi iz pomladi 2015 za ti dve leti), nato pa naj bi leta 2017 zrasel za 2,7 % in leta 2018 za 3,1 %. To izrazito poslabšanje gospodarskega scenarija za leti 2015–2016 pomeni temu ustrezno slabše obete za javne finance ob nespremenjenih politikah.

(11) Grški strukturni primanjkljaj se je po ocenah med letoma 2009 in 2014 izboljšal za 16 odstotnih točk BDP (s primanjkljaja v višini 15,2 % na ocenjeni 1-odstotni presežek), kar je zagotovilo izboljšanje strukturnega salda v obdobju 2009–2014, ki je znatno večje od zahtevanih najmanj 10 odstotnih točk BDP, kolikor je za navedeno obdobje priporočil Svet. Primanjkljaj sektorja država je leta 2014 znašal 3,5 % BDP, kar je krepko pod zgornjo mejo za javnofinančni primanjkljaj za leto 2014 v višini 4,5 % BDP (na osnovi ESR 2010), določeno v Sklepu Sveta. Vendar je bila realizacija primarnega salda v višini 0,4 % BDP znatno pod pričakovano in nižja od cilja, določenega v višini 1,5 % BDP, in sicer zaradi kombinacije dejavnikov, med katerimi so preobrat v gospodarskem ciklu in s tem povezan negativen učinek na proračunske prihodke, sprostitev fiskalne politike in večja gospodarska negotovost. Vendar je slabljenje makroekonomskega okolja skupaj z iztekajočimi se začasnimi fiskalnimi ukrepi v letu 2015 onemogočilo izpolnitev cilja glede primarnega salda v višini 3 % BDP v letu 2015, kot je bilo predvideno v zadnji spremembi Sklepa 2011/734/EU, sprejeti decembra 2012. Fiskalni cilji so bili zato ob upoštevanju makroekonomskih okoliščin in trenutnih fiskalnih razmer popravljeni znatno navzdol, da se prepreči pretirano stroga fiskalna politika v kratkoročnem obdobju.

(12) Grčija bo skladno s tem izvajala novo fiskalno usmeritev, ki bo temeljila na ciljnih primarnih presežkih v višini – 0,25 % BDP v letu 2015, 0,5 % BDP v letu 2016, 1,75 % BDP v letu 2017 ter 3,5 % BDP v letu 2018 in pozneje. Načrt za doseganje fiskalnih ciljev je skladen s pričakovanimi stopnjami rasti grškega gospodarstva, ko bo okrevalo po največji doslej zabeleženi recesiji. Revidirani cilji pomenijo, da se bo primanjkljaj sektorja država leta 2017 znižal pod 3 % BDP.

([1]) UL L 140, 27.5.2013, str. 1.
([2]) Glej stran 27 tega Uradnega lista.
([3]) UL L 209, 2.8.1997, str. 6.

(13) Po posodobljeni napovedi služb Komisije glede nominalne rasti BDP bo primarni saldo sektorja država predvidoma dosegel primanjkljaj v višini 7 631 milijonov EUR (4,4 % BDP) v letu 2015, 6 166 milijonov EUR (3,6 % BDP) v letu 2016, 4 089 milijonov EUR (2,3 % BDP) v letu 2017 in 753 milijonov EUR (0,4 % BDP) v letu 2018.

(14) Proračun za leto 2016, ki ga bo sprejel grški parlament, je del srednjeročne fiskalne strategije za obdobje 2016–2019, katere cilj je zagotoviti obsežno konsolidacijo javnih financ (večji del na začetku obdobja), ki bo omogočila več kot 6 900 milijonov EUR prihrankov (tj. skoraj 4 % BDP).

(15) Nedokončan končni pregled programa EFSF, neizvršena odplačila dolga, iztek programa EFSF in uvedba kapitalskih kontrol so ustvarili nove okoliščine, ki so povzročile nadaljnje močno poslabšanje vzdržnosti dolga. To je posledica nižjih ocen glede rasti, popravka navzdol pri ciljnem primarnem presežku, popravka navzdol pri prihodkih iz privatizacije, močnega poslabšanja potreb po financiranju bančnega sektorja po uvedbi kapitalskih kontrol, potreb po povečani poravnavi zaostalih plačil, potem ko je država ostala brez zadostne likvidnosti, in učinkov vrednotenja zaradi padanja vrednosti eura glede na posebne pravice črpanja. Zaradi naštetih razlogov naj bi delež dolga v BDP po osnovnem scenariju v letu 2016 dosegel 198,3 %, nato pa se leta 2020 znižal na 169,3 %, leta 2022 na 154,5 % in leta 2030 na 115,9 %.

(16) Ob upoštevanju tega razvoja dogodkov je treba posodobiti prilagoditveno pot za odpravo čezmernega primanjkljaja. Zaveze, ki jih je sprejela Grčija, se nanašajo tako na ukrepe za konsolidacijo javnih financ kot tudi na ukrepe, ki so potrebni za spodbujanje rasti in zmanjšanje negativnih socialnih učinkov.

(17) Vsak ukrep, ki je določen v Izvedbenem sklepu Sveta (EU) 2016/544, je ključen za dosego potrebne proračunske prilagoditve. Nekateri ukrepi imajo neposreden učinek na proračunsko stanje Grčije, medtem ko so drugi ukrepi strukturne narave ter bodo srednjeročno privedli do boljšega fiskalnega upravljanja in stabilnejšega proračunskega stanja.

(18) Glede na navedeno je treba prilagoditi prejšnje letne proračunske cilje in ukrepe, potrebne za doseganje teh ciljev. Novi letni proračunski cilji in ukrepi, potrebni za doseganje teh ciljev, so navedeni v Izvedbenem sklepu Sveta (EU) 2016/544 –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Grčija čim prej in najpozneje do leta 2017 odpravi sedanje stanje čezmernega primanjkljaja.

2. Prilagoditvena pot za odpravo čezmernega primanjkljaja je namenjena doseganju letnih ciljev glede primanjkljaja sektorja država, kot so določeni v Izvedbenem sklepu Sveta (EU) 2016/544, in bo temeljila na ciljnih primarnih presežkih v višini – 0,25 % BDP v letu 2015, 0,5 % BDP v letu 2016, 1,75 % BDP v letu 2017 ter 3,5 % BDP v letu 2018 in pozneje. Načrt za doseganje fiskalnih ciljev je skladen s pričakovanimi stopnjami rasti grškega gospodarstva, ko bo okrevalo po največji doslej zabeleženi recesiji. Revidirani cilji pomenijo, da se bo primanjkljaj sektorja država leta 2017 znižal pod 3 % BDP.

3. Grčija sprejme in v celoti izvede vse fiskalne, gospodarske in strukturne prilagoditvene ukrepe, vključene v program za gospodarsko in finančno prilagoditev, kakor je bil odobren z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2016/544.

4. Grčija je pripravljena sprejeti dodatne ukrepe, če se uresničijo tveganja za proračunske načrte. Ukrepi za proračunsko konsolidacijo zagotavljajo trajno izboljšanje javnofinančnega strukturnega salda na način, ki spodbuja rast.

Člen 2

Ta sklep začne učinkovati z dnem uradne obvestitve.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Helensko republiko.

V Bruslju, 15. februarja 2016

Za Svet
Predsednik
M.H.P. VAN DAM